

Värnamo kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Kärda skola
belägen i Värnamo kommun

Uppföljning av tillsyn i Kärda skola

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Värnamo kommun under vårterminen 2017. Skolinspektionen fattade den 2 juni 2017 beslut efter tillsyn för Kärda skola. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Värnamo kommun inkom med 2 oktober 2017 samt en av huvudmannen redovisad komplettering av vidtagna åtgärder den 13 oktober 2017.

Skolinspektionen genomförde ett uppföljningsbesök på Kärna skola den 18 oktober 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Föreläggande vid vite	2018-02-28
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Föreläggande vid vite	2018-02-28

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Värnamo kommun att vid vite av 500 000 kronor **senast den 28 februari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Föreläggande gäller omedelbart.

Om Värnamo kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår att vidta sådana åtgärder som skapar studiero och att fortsätta vidta sådana åtgärder så länge det krävs för att upprätthålla studiero.
- Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn.

Motivering till bedömning av brist***Brist på studiero i vissa elevgrupper******Skolinspektionens bedömning***

Skolinspektionen bedömer att arbetet för att tillförsäkra att elever på Kärda skola får en utbildning som präglas av studiero inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att det saknas studiero i några av skolans undervisningsgrupper. Även om vissa åtgärder har vidtagits för att förbättra studieron på skolan, visar utredningen att dessa åtgärder inte har gett effekt i alla undervisningsgrupper och att eleverna i dessa grupper inte har studiero. Vidare visar utredningen att åtgärder som har vidtagits och som tillfälligt har skapat studiero i dessa undervisningsgrupper inte längre vidtas.

Rättslig reglering

Det framgår av skollagen att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Bakgrund och Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 2 juni 2017 att Värnamo kommun inte tillförsäkrade alla elever på Kärda skola en utbildning som präglas av studiero. Skolinspektionens utredning visade att det inte var studiero i alla klasser samt att det i en elevgrupp saknats studiero under en längre tid. Utredningen visade vidare att rektorn var medveten om situationen och hade satt in åtgärder för att skapa en bättre studiero, men att åtgärderna inte varit tillräckliga för att eleverna skulle få studiero. Huvudmannen förelades att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalad brist och att senast den 18 oktober 2016 redovisa vidtagna åtgärder till Skolinspektionen.

Huvudmannen har i yttrande den 18 oktober 2016 uppgett att de genomfört en värdegrundsvecka, inklusive en kompisdag, vid terminsstart. Enligt huvudmannens yttrande har de även genomfört en förändring i klassernas rumsplacering. Huvudmannen uppger att en trygghetsvandring planeras samt att handledning och kollegiala samtal har påbörjats vilka ska leda till en gemensam struktur för undervisningssituationen. Huvudmannen redovisar även att ljudplattor och tätningslister ska användas för att dämpa ljudnivån. Regelbundna kompisträffar planeras för att skapa vi-känsla och samhörighet vilket, enligt yttrandet, ska generera trygghet. I yttrandet anges att uppföljning ska ske genom det systematiska kvalitetsarbetet och enkätundersökning till eleverna kring trygghet och studiero. Detta ska ske höst och vår för att kunna se och jämföra resultat.

Skolinspektionen har genomfört uppföljningsbesök på Kärda skola den 18 oktober 2017.

Representanter för elevhälsan säger i intervju att studieron på skolan stundtals är bra, men att det fortfarande finns saker som behöver bli bättre. I intervjun berättar de att skolan skapat en ny grupp av två tidigare elevgrupper. Detta för att dels stimulera gruppen elever som behöver stöd i undervisningen och dels för att den elevgrupp där studieron brister mest (elevgrupp A) ska få andra elever som goda förebilder. Den sammanslagna gruppen har större delen av undervisningen gemensamt.

Lärare uppger i intervju att det som helhet är bättre studiero på skolan nu jämfört med situationen vid Skolinspektionens förra besök, men att studieron varierar mellan olika elevgrupper.

Beslut

2017-12-15

6 (12)

Dnr 43-2016:10278

Lärare berättar att de har tid utlagd i schemat för kollegiala samtal då det är tänkt att de tillsammans ska diskutera hur undervisningen bättre kan möta de elevgrupper där det råder brist på studiero. Dock, säger läraren, har de ännu inte hunnit med så många tillfällen med kollegiala samtal eftersom den avsatta tiden använts till andra aktiviteter. Lärare uppger att deras möjlighet att bedriva undervisning och att ge elever det lärarstöd och den stimulans de behöver påverkas av att de måste fokusera på att skapa studiero. När Skolinspektionen ber lärare berätta hur en lektion i elevgrupp A kan gå till beskriver lärare hur elever kan börja skrika rakt ut, använda olämpligt språkbruk, slå till andra elever och rusa ut och in i klassrummet. Lärare säger att det samtidigt finns elever i klassrummet som gråter eller bara stirrar rakt fram vissa lektioner. Enligt lärare deltog en resursperson på lektionerna under en månads tid under våren 2016 och att det då var mycket bättre studiero i elevgruppen. Lärare säger att eleverna i elevgrupp B tycker att det är jobbigt och att de får huvudvärk när de har undervisning tillsammans med elevgrupp A. En annan lärare säger att de behöver vara tre eller fyra vuxna vid de tillfällen då grupperna ska ha lektion tillsammans för att upprätthålla studiero, men så många vuxna är de inte alltid.

Rektor och biträdande rektor uppger i intervju att det fortfarande inte är acceptabel studiero i elevgrupp A, men att det är bättre studiero i den elevgruppen jämfört med förra läsåret. Rektorn och biträdande rektor redogör i intervjun för de övergripande åtgärder de satt in för att skapa studiero och säger att dessa åtgärder fungerar bra i de flesta elevgrupper på skolan, men att det ännu inte har gett effekt i elevgrupp A. De berättar att de i maj satte in en resursperson i denna elevgrupp och att det då var en acceptabel studiero, men att det inte finns ekonomiskt utrymme att behålla resursen i elevgruppen. Rektor säger att hon har tänkt att elevhälsan ska gå in och arbeta med elevgruppen, men att detta ännu inte skett. Under intervjun säger rektorn att de har försökt att hitta lösningar för att elevgrupp A ska få god studiero och att hon måste se över organisationen på skolan.

Kränkande behandling anmäls inte alltid till rektor

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamheten när det gäller personalens skyldighet att anmäla situationer som kan innebära kränkande behandling till rektorn. Utredningen visar att personal som får kännedom om att en elev kan känna sig utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bakgrund och Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 2 juni 2017 att det fanns brister i verksamheten vid Kärda skola när det gällde personalens skyldighet att anmäla situationer som kan innebära kränkande behandling till rektorn. Utredningen visade att personal som fick kännedom om att en elev kunde ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmälde detta till rektorn.

Huvudmannen har i yttrande den 18 oktober 2016 uppgett att de i augusti 2017 genomfört arbetsplatsträff med både muntlig och skriftlig information till all personal kring arbetsgång vid anmälan av kränkande behandling. Vidare anger huvudmannen i sitt yttrande att elevhälsan har som stående punkt på sina möten att ta upp anmälningar av kränkande behandling samt följa upp arbetet med dessa.

Skolinspektionen har genomfört uppföljningsbesök på Kärda skola den 18 oktober 2017.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att de på skolan har pratat mycket om personalens anmälningsplikt samt rutinerna kring detta. De säger att elevhälsan hela tiden arbetar med att förhindra att kränkningar sker och att de pratar om varför anmälningar ska göras. De säger vidare att det har blivit fler anmälningar till rektor av kränkande behandling från all personal på skolan jämfört med förra läsåret.

Lärare uppger i intervju att de är bättre på att anmäla kränkande behandling till rektor än tidigare. Dock berättar lärare att de inte hinner att anmäla alla fall av kränkande behandling i den elevgrupp där studieron brister. En lärare berättar att hen har gjort cirka fem anmälningar av kränkande behandling till rektor under hösten men att hen borde anmäla fem till sju händelser om dagen om allt som sker ska anmälas.

Rektor och biträdande rektor uppger i intervju att det är fler i personalen som anmäler fall av kränkande behandling nu i höst jämfört med förra läsåret.

Beslut

2017-12-15

8 (12)

Dnr 43-2016:10278

Rektor uppger att det har kommit in cirka 10 anmälningar av kränkande behandling nu i höst och att alla dessa anmälningar skickats till huvudmannen. Rektor och biträdande rektor säger att även om det sker fler anmälningar nu än tidigare så är de medvetna om att alla fall av kränkande behandling inte anmäls.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som Skolinspektionen redovisat ovan i detta beslut uppfyller verksamheten vid Kärda skola i Värnamo kommun inte författningarnas krav vad gäller att tillse att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero samt när det gäller personalens skyldighet att anmäla situationer som kan innebära kränkande behandling till rektorn. Värnamo kommun föreläggs därför att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Bristerna är av allvarlig karaktär, och Skolinspektionen har redan i beslut den 22 juni 2016 konstaterat att verksamheten vid Kärda skola i Värnamo kommun inte uppfyller författningarnas krav i här aktuella delar. Värnamo kommun har ännu inte vidtagit sådana åtgärder att bristen är avhjälpt. Skolinspektionen finner därför skäl att förena föreläggandet med vite.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära.

För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Värnamo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Motivering

Skolinspektionen finner att det inte har framkommit annat än att Värnamo kommun har avhjälpt bristen avseende att rektor ser till att undervisningen tar hänsyn till varje enskild elevs behov och förutsättningar. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Beslut

2017-12-15

10 (12)

Dnr 43-2016:10278

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Värnamo kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Motivering

Skolinspektionen finner att det inte har framkommit annat än att Värnamo kommun har avhjälpt bristen avseende att rektor ser till att elever som är i behov av särskilt stöd får sådant stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visar att de behöver samt ser till att åtgärder som anges i åtgärdsprogram följs upp och utvärderas. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Beslut

2017-12-15
11 (12)
Dnr 43-2016:10278

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Ulrika Rosengren
Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.